N°. 439. **DE GRONDWET.** 1854.

TE ZEGEL

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . " 5.50.

ZONDAG 22, MAANDAG 23 OCTOBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beursteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . " 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegelregt daaronder begrepen.

De wet op het onderwijs.

V.

Op zich zelf beschouwd, is er geen bezwaar in, om de ... van het openbaar lager onderwijs, dat van ... overal in het Rijk moet worden gegeven, ... ten laste der gemeenten. Het onderwijs ... in een naauw verband met de openbare orde en zedelijkheid, waarvan het belang door plaatselijke verordeningen wordt bevorderd. Ook behoort de beslissing van een voldoend getal openbare scholen van lager onderwijs aan de gemeenteraden te worden overgelaten; ... de beoordeeling daarvan geheel van plaatselijke omstandigheden afhangt. Het had ons dan ook, uit ... hoofde, niet bevreemd, wanneer de Minister, om ... te geven van met hart en ziel tot de "tegengestelde rigting" te behooren, op dit punt de vrijheid en zelfstandigheid der plaatselijke besturen had geëerbiedigd en gehandhaafd, door hunne besluiten te dien ... niet afhankelijk te maken van de goedkeuring van Gedeputeerde Staten. Intusschen wordt bij art. 5 van het wetsontwerp niet slechts die verpligting opgelegd, ... zelfs aan het gewestelijk bestuur de bevoegdheid ...end, om het getal dier scholen te vermeerderen; ... zoo dat getal aan het schooltoezigt, hoogstwaarschijnlijk den schoolopziener, ongenoegzaam voorkomt, ... nog kan die vermeerdering door den Koning worden bevolen. Op die wijze, meent de Minister, volgens de Memorie van Toelichting, worden voldoende waarborgen gegeven, "dat het lager onderwijs geen ... zal lijden ten gevolge van overdreven spaarzaamheid der gemeentebesturen," maar dat "het grondwettig voorschrift omtrent de aanhoudende zorg der Regering voor het openbaar onderwijs even goed ... worden nageleefd als in elk ander geval."

Wij hebben meer dan éénе reden, om te twijfelen aan de hechtheid van den steun, waarmede de Min. zich tevreden stelt.

Naar ons inzien, vordert de Grondwet van de Regering, d. i. van het Landsbestuur, overal in het Rijk, voldoend lager *onderwijs*. Niet slechts in elke gemeente met het getal onderwijsbehoevende kinderen in verhouding staand getal schoolgebouwen, maar bovenal voor elke school voldoend getal onderwijzers, bekwaam *in staat tot het geven van onderwijs*, in de bij art. 1 vermelde vakken van het lager onderwijs en, waar het niet 't minst op aankomt, aan wien eene billijke bezoldiging wordt toegekend. Wij geven gaarne toe, dat de Minister waarborgen bezit voor de vestiging van een voldoend aantal scholen; — en in verband met art. 212 der gemeentewet, zelfs eene ruime hand om hier en daar, wij zouden haast zeggen willekeurig, schoollokalen ... *koste der gemeenten* te doen bouwen; maar ... zijne bevoegdheid niet.

... regelt de bezoldigingen van alle plaatselijke ambtenaren volgens art. 136 der gemeentewet, en daaronder behoort die der openbare onderwijzers, waarvan art. 9 van het wetsontwerp hem het regt tot benoeming geeft. Die benoeming wordt in den regel ten platten lande in verband gebragt met de waarneming van kerkelijke en andere bedieningen. De bezoldiging uit de gemeentekas zal zoodanig geregeld ... ten gevolge van het gemis aan eene naauwkeurige en afdoende splitsing tusschen lager- en middelbaar onderwijs, dat in vollen nadruk, maar in een ... bedoeling geheel strijdigen zin, bevestigd zal ... wat de minister in de memorie verklaart: ... de gemeente in de kosten moet voorzien, zullen deze ongetwijfeld geringer zijn dan wanneer de ... voor moet zorgen. In het eerste geval zullen behoorlijk spaarzaamheid en overleg op den voorgrond staan. Ten einde de gemeente niet te zeer te bezwaren, zal een verstandig en zorgend bestuur trachten met weinig middelen veel te doen, van alles partij zien te trekken, overal hulpbronnen op te sporen, zuinig en naauwkeurig te beheeren."

Welke maatstaf zal tot bepaling van het getal, het *voldoend* getal, openbare scholen strekken? De Minister verklaart in de Memorie van Toelichting: "De wet "zal nogtans bezwaarlijk een maatstaf kunnen aanwij-"zen." Het schijnt evenwel, dat men tot grondslag van het getal kinderen, die onderwijs zouden moeten ontvangen, een zesde der bevolking op het oog heeft; daar men, waar reeds door bestaande scholen aan de behoefte van 500 kinderen is voldaan, nog in eene gemeente van 6000 zielen, scholen voor nog 500 kinderen noodig acht. Op dezen grondslag allèèn kan het oordeel rusten van hen, die op de besluiten der Gemeenteraden toezien. In het algemeen merken wij aan, dat zulk een grondslag of maatstaf eerst dàn aannemelijk kan worden geacht, wanneer de *schoolpligtigheid* in de wet ware opgenomen; maar nu het schoolgaan der kinderen afhankelijk is van het welbehagen der ouders, kan de bevolking niet tot maatstaf dienen. Maar ook ligt in den eigenaardigen toestand van menige plattelandsgemeente eene reden van noodzakelijkheid, om het getal te regelen naar de plaatselijke uitgestrektheid en de verdeeling in gehuchten of buurten: locale moeijelijkheden en bezwaren, waaraan behoort te worden te gemoet gekomen. Uit een en ander blijkt dus op nieuw, dat de zaak geheel van plaatselijke omstandigheden afhangt.

Zoo men nu daarvan innig overtuigd is, waarom dan, wat het hoogste wetgevend gezag moest beslissen, overgelaten aan het meer bekrompen oordeel der gemeentebesturen, terwijl geene *plaatselijke* omstandigheden daarmede in verband kunnen en mogen staan; en aan de andere zijde, waarom aan de zelfstandige regeling der gemeente-besturen onttrokken, wat veilig uit den aard der zaak aan hunne bekendheid met plaatselijke belangen en behoeften, aan hunne zedelijke verantwoordelijkheid kon worden toevertrouwd?

Met andere woorden: aan de gemeente-besturen wordt bij het wetsontwerp een onbeperkt regt verleend, om over den *aard* der scholen te beslissen: gemengde of gezindheidsscholen; maar wat den *omvang*, in verhouding tot de bevolking, betreft, zijn zij gesteld onder het autocratisch bestuur van een Rijksbeambte.

"Men zal", gelijk in de Memorie van Toelichting wordt aangehaald, "het groote doel, verspreiding van "ware verlichting, beschaving, aanwakkering van echten "burgerzin, laten verloren gaan. Alles zal naar be-"krompen plaatselijke denkbeelden ingerigt worden. "Daaromtrent zal alle eenheid verdwijnen en van den "aanvang af het toezigt der Regering verlamd zijn."

Trots alle maatregelen van eene strenge centralisatie, die men in een ander opzigt in het wetsontwerp bedoelt, zal men "het gevaar niet kunnen ontwijken, dat "de zucht tot spaarzaamheid bij de plaatselijke besturen "niet zelden de bovenband zal verkrijgen op de behoefte "aan een geregeld volksonderwijs."

Maar, vóór wij onze beschouwing over de artikelen 5 en 6 eindigen, mogen wij niet nalaten te wijzen op eene in de Memorie van Toelichting voorkomende uitlegkundige *ketterij*, daar wij lezen: "De wet schrijft "bij art. 6 voor, dat elke gemeente in al de kosten "van haar openbaar lager onderwijs voorziet; zij bepaalt "verder bij art. 23, dat de voorschriften, vereischt ter "uitvoering dezer wet, door den Koning bij algemeenen "maatregel van inwendig bestuur worden vastgesteld. "Worden nu bij zoodanige maatregelen, zoo als de "bedoeling is, de kosten van het openbaar onderwijs "omschreven, waaronder behoort het aanwijzen van een "minimum voor het inkomen der onderwijzers bij de "openbare scholen van lager onderwijs, dan kan, naar "het inzien der Regering, de verpligting der Gemeente-"raden, om de alzoo omschreven kosten op hunne "begrooting te brengen, niet twijfelachtig zijn. Bij wei-"gering van den Raad zou art. 212 der Gemeentewet "toegepast moeten worden."

Dat zal de Minister VAN REENEN niet geraden hebben. Art. 205, litt. *x*, der Gemeentewet bepaalt, dat alle uitgaven, door *bijzondere wetten*, en niet door algemeenen maatregel van bestuur, aan de gemeente opgelegd, op de begrooting worden gebragt, en art. 212 wijst den weg aan, die bewandeld moet worden, als de Raad weigert de *door de wet* aan de gemeente opgelegde uitgaven op de begrooting te brengen. Nu zou de Minister meenen, dat hem eene onbeperkte bevoegdheid tot beschikking over de gemeentefondsen kon worden verleend? De Minister mag beloven zooveel hij wil, om zeer matig in zijne eischen te zijn: het zal hem niet gelukken, om de sleutels der gemeentekassen in handen te krijgen; want al wordt dit ontwerp tot wet verheven: in de ministeriële verantwoordelijkheid heeft de Grondwet tegen zulke ketterijen voldoende waarborgen gegeven.

Schier alle "oud-gasten" hebben de vaste gewoonte aan andersdenkenden onkunde toe te schrijven en op stelligen toon te spreken, zonder eenige bewijsvoering; — bij het overwegen van de eene of andere aangelegenheid, uit de talrijke Indische verordeningen — of uit meerdere artikelen eener verordening — naar gelang van hetgeen zij verlangen, er eene uit kiezen, en op grond van de letter van het uitverkoren gedeelte te betuigen: dit of dat is zus of zoo, zonder acht te slaan op het verband tusschen de ingeroepen bepaling en andere; soms zelfs, zonder in aanmerking te nemen den tijd, waarop de ingeroepen bepaling is in werking getreden.

De brief, weinige dagen geleden (zie n°. 431) door ons geplaatst, onder de rubriek "ingezonden stukken" en onderteekend *een oudgast*, vereenigt al deze onderscheidene kenmerken in zich.

De "oud-gast" verwijst, ten opzigte der ontzetting van den heer VAN VLIET uit het procureurs-ambt, naar de laatste alinea van art. 192 van het regl. op de Regterlijke Organisatie en het beleid der Justitie in Ned. Indie: welke bewijsvoering zou, omtrent dit punt daaraan zijn te ontleenen? De bedoelde Regterlijke Organisatie is ingevoerd in 1847; terwijl de ontzetting van den heer VAN VLIET heeft plaats gehad in 1842; dus *vijf* jaren *te voren*! Maar dat daargelaten: de alinea luidt:

"In geval van herhaalde misdragingen of wel van verregaande buitensporigheden, zal het Hoog Geregtshof, hetzij ambtshalve, hetzij op voorstel van den Raad van Justitie, de afzetting van de daaraan schuldige practizijns aan den Gouv. Generaal kunnen voordragen; onverminderd de bevoegdheid van dezen, om ook zonder zoodanigen voordragt tot de afzetting over te gaan."

Derhalve is het, waarschijnlijk, de bedoeling van den "oud-gast" te kennen te geven, dat, volgens deze alinea, het Hof geen voorstel van den Sourabayaschen Raad van Justitie behoefde om tot ontzetting voor te dragen; ja, dat de Gouv. Gen. daartoe zelfs geen voordragt van het Hof behoefde. Dit toegegeven, mag men vragen: of bij die alinea insgelijks bevoegdheid wordt toegekend om uit het Procureurs ambt te ontzetten: zonder dat gepleegd zijn "herhaalde misdragingen of wel verre gaande buitensporigheden", en zonder vóóraf gelegenheid te geven tot verantwoording?

Het tegendeel is waar; niet alleen, omdat de bewoording der alinea niet toelaat dat het *slot* wordt gescheiden van den *aanhef*; máar ook, omdat er staat: "In geval van herhaalde misdragingen of wel van verre-"gaande buitensporigheden zal de afzetting van *daar-"aan schuldige Practizijns*" enz.; terwijl het een der eerste beginselen is van regt, dat er geen "schuldige" is tenzij er gelegenheid werd gegeven tot verantwoording. — De bedenking van den "oud-gast" mist dus betrekkelijk dit punt allen grond.

Verder verwijst de "oud-gast" ten opzigte van het al- of niet- van kracht zijn der Publ. van 1821, no. 6, naar het Indisch besluit van 26 April 1853. Ind. Stbl. no. 34. Dat beluit luidt:

"Nader gelezen, enz.
"De Raad van N. I. gehoord;
"Is goedgevonden en verstaan:

„*Eerstelijk:* Tot regt verstand van de toepassing der publicatie van 9 Januarij 1821 (Stbl. nº. 6), te bepalen: dat aan Europesche ingezetenen, die, volgens de algemeene bepalingen omtrent het vast verblijf in N. I., in de binnenlanden van Java mogen verblijven, op hun verzoek, door den Resident der Preanger-Regentschappen zal worden toegestaan de inwoning *tot wederopzeggens*, op de drie hoofdplaatsen dier Residentie Tjiandjour, Bandong en Soemadang.

„Onder uitdrukkelijke voorwaarde, dat zij zich geenerlei handelingen veroorloven, strijdig met de bij art. 64 (1) van het Regl. op het beleid der Regering (Staatsblad 1836, nº. 48) gehandhaafde inrigtingen.

„*Ten tweede*: enz. (?)”.

Wij zullen niet spreken van den oorsprong waaraan dat besluit wordt toegeschreven, noch van de bewoordingen, waarin het is vervat; wij zullen ook daarlaten de vraag: of *zulk* een Besluit afsnijdt het onderzoek, of de Publ. van 1821, n. 6, al dan niet van kracht is gebleven, sedert de invoering van het cultuurstelsel en sedert de uitvaardiging der Publ. van 10 Januarij 1834, no. 3, (2): al ware dat het geval, dan nog vragen wij: wat doet het tot de al of niet gegrondheid van het beklag, *dat de ten deze bekend gestelde beweegreden van den Resident der Preanger-Regentschappen is geheel het tegenovergestelde van geldig, en dat die Resident ten deze niet eigener autoriteit bevoegd was geweld te gebruiken?* — De „oudgast” zal toch niet van oordeel zijn, dat verleende vergunning tot „inwoning op de drie hoofdplaatsen der Preanger-Regentschappen”, zij het „tot wederopzeggens”, *naar welbehagen van den Resident* door dezen mag worden ingetrokken, en dat *iedere* opzegging van verblijf door den Resident der Prenger-Regentschappen, door dezen op eigen gezag, met geweld, en op de wijze, als ten aanzien van den heer VAN VLIET heeft plaats gehad, zou mogen worden ten uitvoer gelegd!...

Ook deze bedenking van den „oud-gast” schijnt ons derhalve toe, geheel ongegrond te zijn.

Wijders wijst „de „oud-gast” naar art. 88 Reg. Regl.; hij voegt daarnevens: „dat bij art. 24 Reg. Regl. geen sprake is van gevaarlijk *zijn*, maar van gevaarlijk *voorkomende*”. Welke bewijsvoering zou hierin gelegen zijn? — Art. 88 Reg. Regl. luidt:

„Elk ambtenaar, die zich in zijne ambtsbetrekking of door den invloed van dezelve, inkomsten of voordeelen bezorgd, niet uitdrukkelijk aan dezelve toegekend, zal door den Gouv.-Generaal zonder vorm van proces, van zijne betrekking ontzet, en uit N. I. verwijderd kunnen worden.”

Kennelijk ziet dat artikel op ambtenaren van het uitvoerende gezag; terwijl de procureurs bij de regts-collegien in N. I. evenmin ambtenaren zijn van het uitvoerende gezag, als die hier te lande, en de heer VAN VLIET, toen tot zijne verwijdering werd besloten, sedert drie jaren volstrekt ambteloos was. Dit artikel — hetwelk eene krasse bijdrage oplevert tot de kennis van de moraliteit van het bestaande stelsel van Koloniaal bestuur — is derhalve, wat dit punt betreft, in het geheel niet van toepassing. Het is dan ook niet door het Indisch bestuur toepasselijk geacht; althans is bij het besluit tot ontzetting geen sprake van „verwijdering”; ja, *na* de ontzetting heeft bij het Indisch bestuur — blijkens den ministeriëlen brief tot „inlichting” der Kamer — nog het voornemen bestaan den heer VAN VLIET in 's lands dienst te plaatsen.

Even weinig doet, naar onze meening, de onderscheiding af, die de „oud-gast” opwerpt tusschen gevaarlijk *zijn* en gevaarlijk *voorkomende*. Hoe ruime werking men ook wensche toe te schrijven aan art. 24 Reg.-Regl., desniettemin blijft de bewoording er van medebrengen, dat het niet naar welbehagen van den Gouv.-Generaal, maar enkel om *redenen* mag toegepast worden: wij vertrouwen, dat het geen betoog behoeft, dat die redenen *ter zake afdoende* behooren te zijn. Welnu, bij niet één der voorhanden van het Gouvernement afkomstige stukken, wordt aan den heer VAN VLIET eene enkele handeling te laste gelegd, veel min aangetoond, dat hij eene enkele handeling zou gepleegd hebben, welke met grond geacht kan worden eenigermate gevaarlijk geweest te zijn voor de openbare rust of veiligheid der kolonie, in de waarachtige beteekenis van die uitdrukking; integendeel, blijkt er uit die stukken, dat de heer VAN VLIET werd gevangen genomen en verwijderd, bloot omdat hij gebruik maakte van bevoegdheden den ingezetenen van Ned. Indie toegekend bij de verordeningen aldaar in werking; in het bijzonder, omdat hij zulks deed ten opzigte van de Java-Bank. — Dit moge aan het toenmalige Indische Bestuur onaangenaam, — voor den toenmaligen Minister van Koloniën lastig geweest zijn; het is geoorloofd: dus, mogt het ook geen „beweegreden” daarstellen tot toepassing van art. 24 Reg. Reglement.

Eindelijk, er is niet gevergd „dat de Minister in twistgeschrif trede met individuën;” wel is er geklaagd, dat door den Minister afwijzend is beschikt omtrent bezwaren wegens Indische regerings-daden, strijdende met verordeningen daar in werking, zonder af te wachten wat er zou worden ingebragt betreffende het al of niet afdoende van hetgeen ten opzigte dezer bezwaren van de zijde der Indische regering was aangevoerd; — wel, dat de mededeeling, van hetgeen door de Indische regering omtrent de zaak zou zijn aangevoerd, zeer onbestemd was; — wel, dat er is gelet op eene *officieuse* briefwisseling, die later is *herroepen*.....

Wij zijn nu genaderd tot de laatste bedenking van den oudgast; eene bedenking, die dikwerf met veel succes is te berde gebragt door hen, die het gezag vereenzelvigen met de personen welke er mede bekleed zijn, — die voorwenden dat het gezag lijdt wanneer wordt aangetoond dat zij, welke het tijdelijk uitoefenen, verkeerd handelen, — die de grondwettelijke waarborgen tegen verkeerd gebruik van gezag met leede oogen aanschouwen en er steeds op bedacht zijn de werking daarvan te verlammen. Voorzeker, berust het Opperbestuur der koloniën bij de Kroon; maar *hoe* wordt dat bestuur geoefend? Niet door den Koning zelven; maar, in Zijnen naam, door het hoofd van het Dep. van koloniën? Welnu, de Minister is verantwoordelijk bij de Tweede Kamer wegens hetgeen hij doet of nalaat in de uitoefening van zijn ambt. Die verantwoordelijkheid is eigen aan iederen vertegenwoordigenden regeringsvorm, ook dan wanneer zij niet woordelijk in de Grondwet is geschreven, *dewijl zij een bestanddeel uitmaakt van zulk eene regerings-vorm*, — ook dan wanneer zij niet door de wet is geregeld, *omdat het ontbreken eener bijzondere wet het beginsel niet te niet doet.* De Kamer is derhalve volkomen bevoegd te onderzoeken en te beslissen: of de minister, betrekkelijk Indische Regeringsdaden, als die welke door den heer VAN VLIET beklaagd worden, (3) al dan niet gedaan heeft hetgeen, met het oog op de stukken, zijnerzijds behoorde gedaan te zijn. Dat is volstrekt geen ingrijpen in het bij den Koning berustende Opperbestuur der Koloniën; integendeel, het is bloot *toepassing* van het grondwettige beginsel der ministeriële verantwoordelijkheid. Daarmede betreedt de Kamer volstrekt niet het gebied der uitvoerende magt; maar past zij bloot toe *haar regt van toezigt* over de *uitoefening* van het gezag, door de Staatsdienaren aan welke die uitoefening is opgedragen, — betracht zij den grondwettigen *pligt* om te waken, dat de uitvoerende magt handele overeenkomstig de verordeningen, die kracht van wet hebben. Het is juist in *deze* bevoegdheid der Kamer, dat het groote nut is gelegen van een vertegenwoordigenden regerings-vorm: de ministeriële-verantwoordelijkheid zou zeer weinig baten, bragt zij niet mede, dat de Kamer bevoegd ware te beoordeelen of het hoofd van het Departement van Koloniën ter zake van bezwaren als die van den heer VAN VLIET, heeft gedaan hetgeen hij behoorde te doen.

Met deze regelen zullen onze lezers — naar wij vertrouwen — de bedenkingen van den „oud-gast” volledig wederlegd en ontzenuwd achten.

(1) Art. 64 Reg. Regl. luidt: „De twee voorgaande artikelen zijn niet toepasselijk op de streken, begrepen onder de benaming van *Preanger-Regentschappen*, alwaar de thans bestaande inrigtingen, ongeschonden zullen worden bewaard, zoolang daaromtrent niet anders door den Koning zal zijn bevolen. *Mitsdien zal aldaar, de aan de lande verschuldigde grondhuur, bij voortduring worden voldaan, door middel eener verpligte teelt en levering van producten en niet anders.*”

(2) Grondwet van 26 Julij 1854.

(3) Grondwet van 29 Junij, 21, 26, 27 Julij, en 8 Oct. 1854.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De paketboot, die den 10den van Konstantinopel is vertrokken en die een weinig te laat aankomt, even als die van den 5den, ten gevolge van het slechte weder, dat in de Middellandsche Zee heerscht, is eergisteren te Marseille aangekomen. De berigten zijn slechts van een dag later dan die, welke wij gisteren hebben medegedeeld. Zij bevatten weinig nieuws omtrent den stand van zaken in de Krim, hetgeen zeer begrijpelijk is; want eene depêche uit Petersburg, die wij voor als nog voor waar houden, zegt, dat het bombardement tot den 12 nog niet was aangevangen. De correspondentien van Konstantinopel van den 10, die slechts berigten van Balaklava tot den 8sten aanbrengen, kunnen dus nog niet de opening van het vuur mededeelen en zij bepalen zich tot eenige nieuwe bijzonderheden omtrent de voorbereidselen van het beleg en de positie der troepen. De Russen zouden ook hunne matrozen en hun scheepsgeschut gebruiken, om de vesting te verdedigen.

Uit Parijs deelt men mede, dat men volgens berigten, die tot den 7den door de Fransche regering ontvangen waren, nog steeds bezig was met de ontscheping van het belegerings-materieel, hetgeen met den besten uitslag geschiedde. Dezelfde berigten spreken van een uitval van de belegerden, die echter met kracht zou zijn afgeslagen. Dit feit is echter nog niet officieel medegedeeld door de bevelhebbers der verbondene legers, zoodat wij het niet bevestigen. De paketboot van Balaklava, die dit berigt zou mededeelen, indien het inderdaad waar is, komt ook te laat wegens het slechte weder in de Zwarte Zee en zij is niet te Konstantinopel aangekomen, zoo als het geval moest zijn, vóór het vertrek van de stoomboot *Pharamond*, die Konstantinopel den 10den heeft moeten verlaten. Het berigt van een uitval, die te vergeefs door de belegerden beproefd zou zijn, was tot nog toe slechts door de bevelhebbers van schepen, die uit de Zwarte Zee aankwamen, aangebragt. Men geloofde er echter vrij algemeen aan.

Indien de aanvang van het bombardement nog niet gemeld is, dan zal het vuur, zoodra het eenmaal geopend wordt, toch verschrikkelijk zijn. De middelen van vernieling, die rondom de stad zijn bijeengebragt, zijn zoo geducht, dat men binnen 48 uren hoopt bres te schieten, en dat de stad binnen weinige dagen na de opening van het vuur genomen zal zijn. Natuurlijk zijn al deze berekeningen slechts op onderstellingen gegrond; maar men kan niet ontkennen, dat de aanval vreesselijk zal zijn en dat Sebastopol door een regen van kogels, bommen en [illegible] zal worden getroffen, die ontzettende verwoestingen zullen aanrigten.

Men zegt, dat het fransche gouvernement het berigt [illegible] ontvangen, dat een corps van 15,000 Russen, dat de [illegible] binnenrukte, door de fregatten is beschoten, die bij de landengte van Perekop kruissen. Dit kan in verband staan [illegible] depêche, die eenige dagen geleden is medegedeeld, dat [illegible] 40,000 Russen onder bevel van generaal Osten-Sacken [illegible] Krim waren binnen gerukt, hetgeen door sommige bladen volstrekt ontkend is. Het is mogelijk, dat, in de depêche, het cijfer der in de Krim binnengerukte Russen overdreven is, maar uit het bovenvermelde feit volgt, dat er aanzienlijke Russische versterkingen sedert eenige dagen [illegible] schiereiland zijn binnengerukt daar de stoomschepen [illegible] geallieerden een dezer corpsen, 15,000 man sterk [illegible] gekanonneerd, op het oogenblik, dat het de landengte overtrok.

De verbondene legers ontvangen ook dagelijks [illegible] kingen. De laatste depêche uit Marseille meldt, dat [illegible] dezer de helft van een corps van 10,000 man [illegible] Konstantinopel is ingescheept, die de Porte ter [illegible] van de belegeraars zendt. De andere helft zou [illegible] volgen; daarbij komen nog de reserve, die van [illegible] de ruiterij is gekomen, 10,000 Egyptenaren, [illegible] troepen, die zich te Marseille en te Toulon in[illegible] en eindelijk 4,500 man van het Grieksche bezetting[illegible] die den 12 dezer reeds onder bevel van den [illegible] Mayran naar het oorlogstooneel waren vertrokken [illegible] de s. b. n. Barbier de Tinan het bevel over het [illegible] corps op zich genomen heeft.

De Fransche *Moniteur* deelde eergisteren in [illegible] het rapport van den opperbevelhebber van het Fransche [illegible] mede; maar dat stuk loopt niet verder dan tot den [illegible] bijzonderheden omtrent de positie der troepen [illegible] deel, dat de Engelsche en Fransche legers, [illegible] Turksche afdeeling, aan den aanstaanden aanval [illegible] nemen, zijn zeer belangwekkend. De *Moniteur* [illegible] schijnlijk spoedig de verdere officiële rapporten [illegible] 8sten mededeelen, die de *Pharamond* te Marseille [illegible] aangebragt.'

Wij behoeven niets meer te zeggen omtrent het [illegible] gerucht, dat eergisteren omtrent de inneming [illegible] Quarantaine fort te Parijs verspreid was. [illegible] goede kaarten bestaat dit werk echter, ofschoon [illegible] sche *Constitutionnel* dit verwart met eene batterij [illegible] stukken, die ten noord-oosten van dat fort is [illegible]

Men wil, dat een gedeelte der Engelsche [illegible] door het sluiten van de operatien in de Oostzee [illegible] baar zal zijn, naar de Antilles zal worden gezonden [illegible] *Morning Herald* wil weten, dat dit geschiedt, om [illegible] plannen te verijdelen en de Amerikanen in bedwang [illegible] houden, indien zij van de bestaande omstandigheden [illegible] gebruik wilden maken, om de quaestie omtrent [illegible] hunnen voordeele te beslechten.

De correspondentien uit Weenen en uit Berlijn [illegible] zich voortdurend bezig met den waarschijnlijken [illegible] van de Pruissische nota, in antwoord op de Oostenrijksche nota van 30 Sept., welk antwoord den 16den [illegible] zou zijn aangekomen. Deze correspondentien komen [illegible] overeen, dat zij de Pruissische nota als in [illegible] zin opgesteld beschouwen, ofschoon Pruissen [illegible] nog toe gevolgde staatkunde handhaaft. Volgens [illegible] uit Weenen zouden ophelderingen gevraagd [illegible] trent de juiste strekking der verbindtenissen [illegible] Pruissen zou wenschen te doen aangaan. In [illegible] dit stuk veeleer geschikt om eene toenadering [illegible] groote Duitsche mogendheden voor te bereiden [illegible] te zullen beletten. Dit zijn evenwel slechts [illegible] naar aanleiding van hetgeen omtrent den [illegible] is. De tekst van dat stuk, dat waarschijnlijk [illegible] kend zal worden, zal moeten leeren, wat [illegible]

Het *Journal de St. Petersbourg* deelt mede, dat ten gevolge van de vermindering van de cholera te Moscou, de militaire gouverneur-generaal heeft bevolen het [illegible] der daar aanwezige tijdelijke hospitalen te [illegible]

Eergisteren avond en gisteren nacht woedde te Parijs een [illegible] storm, die nu eens van een kouden stofregen, dan weder van [illegible] stortregen vergezeld ging. Talrijke daken en schoorsteenen [illegible] zijn afgeslagen. Een schoorsteen is in de passage [illegible] nedergekomen.

Ten gevolge van de vereeniging der verschillende omnibus-maatschappijen, rijden thans sierlijke [illegible] tuigen met goud geharnaste paarden door de straten [illegible] koetsiers dragen even als te Londen witte handschoenen.

In de omstreken van Douai klaagt men zeer over de verschijning van talrijke spinnen, waarvan de [illegible] beet gedurende verscheidene dagen zwelling en brandende pijn veroorzaakt.

Er zijn uit Spanje eenige vrij belangrijke berigten ontvangen. De Ministerraad had besloten een ontwerp [illegible] eene constitutie in gereedheid te brengen [illegible]

onmiddellijk na de bijeenkomst der Cortes aan te bieden. Dit ontwerp werd dan ook door een der leden van het kabinet opgesteld, maar toen de raad bijeenkwam om daarover te beraadslagen, hebben de ministers van marine en justitie verklaard, dat zij er zich niet mede konden vereenigen en liever aftreden wilden, dan de verantwoordelijkheid van dit ontwerp voor de Cortes op zich te nemen. Ten einde deze splitsing voor te komen, heeft het kabinet besloten het ontwerp te laten rusten en het initiatief aan de constituerende Cortès over te laten. Deze berigten loopen tot den 14den. De telegraaf heeft nadere tijdingen tot den 16den overgebragt; maar zij bepalen zich hierbij, dat de *Gazeta* eenige benoemingen in het leger heeft medegedeeld en dat er een buitengewoon crediet voor openbare werken is geopend. Er zouden ook in Castilie eenige onlusten wegens den hoogen prijs van het graan hebben plaats gehad.

Eenige dagen geleden hebben wij medegedeeld, dat de Deensche Folksthing met 80 stemmen tegen 6 had besloten eene commissie te benoemen, ten einde een ontwerp tot in beschuldiging stelling van het ministerie op te stellen. In de zitting van den 16den heeft de kamer, steeds in hare vijandige houding tegen het kabinet blijvende volharden, met eenparige stemmen op eene enkele na (90 tegen 1), die van den heer Grundvig, het adres van antwoord aan den Koning, tegen het ministerie gerigt, aangenomen, en zij heeft vijf der meest uitstekende leden van de oppositie, de heeren Monrad, Broberg, Hall, Drewsen en Hansen aangewezen, om dit adres aan den Koning aan te bieden. Twee dezer heeren, Monrad en Hall maken met de heeren Fuheim en Bregendahl, deel uit van de commissie voor een voorstel tot het in beschuldiging stellen van het kabinet, waarvan de aanneming ontwijfelbaar is. De vraag is zeer netelig: hoe deze botsingen zullen eindigen; de Koning schijnt toch besloten om zijn ministerie te handhaven en de natie heeft uitdrukkelijk haren weêrzin tegen het kabinet kenbaar gemaakt, zoodat elke ontbinding van de Kamers slechts tegen het kabinet vijandiger leden zou doen verkiezen.

De *Plata* heeft berigten uit West-Indien aangebragt. Centraal-Amerika verkeert in de schromelijkste regeringloosheid. Op het eiland St. Martha is een opstand uitgebarsten.

De berigten uit Chili melden, dat het inkomend regt op de zijden goederen van 25 tot 15 pct. is verminderd. Het voorstel is aan de regering gedaan, een deposito en wisselbank met een kapitaal van 1,500,000 dollars op te rigten.

De berigten uit Peru melden, dat de troepen van de regering den aanval der insurgenten afwachten, die zij niet uit hunne stellingen kunnen verdrijven. Castella, het opperhoofd der opstandelingen, wachtte slechts eene gunstige gelegenheid af, om voorwaarts te rukken.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Het Wets-ontwerp tot vaststelling van het Vde hoofdstuk der begrooting van de Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1855, betreffende het Departement van Binnenlandsche Zaken, heeft, bij het onderzoek in de afdeelingen der Kamer, tot de volgende beschouwingen en bedenkingen aanleiding gegeven.

§ 1. Zeer vele leden hebben verklaard met leedwezen de strekking tot verhooging der Staatsuitgaven te hebben opgemerkt, die in dit hoofdstuk der begrooting, even als in andere hoofdstukken, maar al te zeer merkbaar is. Sedert verscheidene jaren, zeide men, vooral sedert 1849, zijn de uitgaven voor het Departement van Binnenlandsche Zaken allengs toegenomen, zoo zelfs, dat, terwijl op de begrooting van 1849 de aangevraagde sommen voor dat departement *f* 4,318,608 bedroegen, de aanvrage daarvoor bij de thans behandelde begrooting van 1855 tot *f* 5,843,713.70 gestegen en dus reeds anderhalf millioen gulden meer bedraagt. De opklimming heeft, gelijk anderen deden opmerken, in het tijdperk van 1850 tot 1852 langzaam en geleidelijk plaats gehad; doch in 1853 heeft men in dit opzigt een grooten sprong gedaan, en er is reden om te vreezen, dat, zoo als de tegenwoordige voordragt ligt, die uitgaaf in 1855 dubbel groot zou zijn. De juistheid dezer opmerking valt bij eene vergelijking van de werkelijke uitgaven in de laatste jaren, in verband met de ramingen voor 1854 en 1855, in het oog. Volgens de Staatsrekeningen beliepen de werkelijke uitgaven voor het Departement van Binnenlandsche Zaken in 1850 bedragen *f* 4,743,710.17 en in 1851 *f* 5,078,452.79. Over 1852 beliepen zij, naar men gaf, bij het indienen eener vroegere Staatsbegrooting bedragen, *f* 5,012,187,10½ en was dus, vergeleken met het vorig jaar, zelfs eenige vermindering merkbaar. Daarentegen is, volgens eene bij gelijke gelegenheid ontvangene opgave, in 1853 door het Departement van Binnenlandsche Zaken *f* 5,761,261.97 uitgegeven, derhalve zeven en eene halve ton gouds meer dan in het onmiddellijk voorafgaande jaar.

Op, men de ramingen voor 1854 en 1855 naast elkander, dan bedraagt het meer aangevraagde voor het laatste jaar *f* 131,024.58; doch slechts schijnbaar is dat verschil zoo matig. De thans behandelde begrooting voor het Departement van Binnenlandsche Zaken kan toch niet anders dan als onvolledig beschouwd. Het laat zich voorzien, dat in den loop van 1855 nog zeer belangrijke uitgaven ten laste van het departement zullen komen, die op de begrooting niets is uitgetrokken. Sommige dier uitgaven kunnen zelfs onvermijdelijk worden genoemd. Zoo zal in het voorjaar van 1855 het tijdstip daar zijn, dat geregelde treinen op het versmalde spoor van den Rhijnspoorweg beginnen te loopen en de Staat derhalve alsdan de bepaalde som van *f* 400,000 aan de Rhijnspoorwegmaatschappij te betalen hebben. Tot uitvoering der wet van 10 April 1854 (*Staatsblad* no. 24), betrekkelijk het scheepvaartkanaal van Assen naar Groningen, zal hoogstwaarschijnlijk in 1855 de toegezegde bijdrage van *f* 200,000 uit 's Rijks kas moeten worden versterkt. Naar het zich laat aanzien, zal de Regering gedurende de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal hare vroegere voordragten omtrent het subsidie voor het uitwateringskanaal in Noord-brabant, en omtrent de som van *f* 200,000 tot stichting van een stoomgemaal ter ontlasting van Rhijnlands boezem op den IJssel op nieuw indienen. Eindelijk wordt in den toelichtenden staat van het hoofdstuk zelf op de waarschijnlijkheid gewezen, dat een afzonderlijk wetsvoorstel zal moeten worden aangeboden tot het toestaan van gelden voor het herstel of de uitbreiding van landsgebouwen te 's Gravenhage. De slotsom is, dat het aangevraagde eindcijfer der raming voor het Departement van Binnenlandsche Zaken in den loop van 1855 door suppletoire begrootingen ligt nog met een vijfde, misschien zelfs met meer, zal worden verhoogd.

Ook afgescheiden van de bezorgdheid, welke deze aanwas van uitgaven moet inboezemen, vond het afkeuring, dat de genoemde posten van uitgave van de tegenwoordige begrooting zijn weggelaten. Suppletoire begrootingen behooren alleen te worden ingediend, als eene onvermijdelijke noodzakelijkheid daartoe dringt. Zij zijn slechts dan toe te laten, als het werkelijk nieuw opgekomene behoeften geldt, die bij het vaststellen der Staatsbegrooting niet waren te voorzien. Hier daarentegen is van uitgaven sprake, waarvan men op het tegenwoordig tijdstip reeds met zekerheid weet, dat zij òf alle òf grootendeels niet te vermijden zullen zijn. Door ze desniettemin niet in de raming te begrijpen, baant men den weg tot eene stuksgewijze aanneming der Staatsbegrooting, verliest deze het karakter van algemeene begrooting, 't welk zij volgens de Grondwet hebben moet, en wordt het overzigt van de hoegrootheid der staatsbehoeften belemmerd of onmogelijk gemaakt. Deze handelwijze is dan ook in lijnregte tegenspraak met een gezegde des Ministers van Finantien, die in zijne aanspraak bij het aanbieden der Staatsbegrooting het hooger eindcijfer daarvan onder andere toeschreef aan de omstandigheid, die als regel was aangenomen, zooveel mogelijk alles in die begrooting op te nemen, zelfs dan wanneer het onderwerpen gold, die meer eigenaardig in afzonderlijke wetten zouden te huis behooren.

In 't algemeen, zeide men, maakte dit hoofdstuk der begrooting den indruk, als of de daarop uitgetrokkene sommen stuksgewijze waren geraamd, zonder daarbij telkens het geheel te overzien en op het hooge eindcijfer te letten, waarop men, door niet af te snijden wat daarvoor eenigzins vatbaar was, ten slotte komen moest. Men meende in menigen post blijken te zien, dat het hoofd van het departement zich te zeer door eenen geest van toegevendheid voor allerlei aandrang had laten leiden. De Minister van Binnenlandsche Zaken, wiens beheer zooveel verschillende onderwerpen omvat en door wien zoo velerlei werkelijk nuttige uitgaven konden gedaan worden, scheen meer dan eenig ander aan de verzoeking bloot te staan, om zich in dat opzigt verder te laten wegslepen dan het Staatsbelang toelaat. Hem vooral voegt in dit opzigt gestrengheid en terughouding. Niet ieder algemeen belang, al verdient het ook ten volle dien naam, kan in één en hetzelfde jaar worden bevorderd.

§ 2. In twee der afdeelingen is de vraag gedaan, wat het oordeel is der Regering over de werking der provinciale en gemeentewet, en tot welke uitkomsten het onderzoek heeft geleid dat te dier zake van harentwege ingesteld moet zijn. Men herinnerde daarbij, dat de gezamenlijke ministers, blijkens de bekende verklaring van den 26sten April 1853, destijds van oordeel waren, dat ten aanzien der huishouding van de gewesten en gemeenten minder inmenging van het centraal gezag allezins raadzaam was. Ook vestigden eenige leden de aandacht op de bepalingen der gemeentewet omtrent het stelsel van belastingen, op de aanschrijvingen van regeringswege gedaan om de invoering van dat stelsel te bevorderen, en op de moeijelijkheden, welke deze zaak in sommige gemeenten ontmoet. Het kwam hun wenschelijk voor, dat de Kamer ook omtrent dit aangelegen punt met de zienswijze der Regering bekend wierd gemaakt. Nog werd in eene der afdeelingen, in verband met de gemeentewet, het voordurend onvervuld blijven der betrekking van burgemeester van Amsterdam ter sprake gebragt. Het viel in het oog, dat deze omstandigheid den goeden en geregelden gang der zaken in die hoogst belangrijke gemeente moest belemmeren. Van een tijdelijk hoofd van het plaatselijk bestuur kon niet zoo veel veerkracht, zoo veel zorg voor de toekomst, worden verwacht, als van een, wiens roeping van blijvenden aard is. De gemeentewet laat wel tijdelijke waarneming van het burgemeesterschap toe, doch deze heeft, uit den aard der zaak hare grenzen en indien zij, gelijk hier het geval is, desniettemin anderhalf jaar voortduurt, kan men zich te regt over niet-uitvoering eener wet bezwaren, die aan het hoofd van elke gemeente een burgemeester wil.

§ 3. Naar het oordeel van verscheidene leden bestaat er reden om zich over de vermeerdering der uitgaven voor de tractementen der ambtenaren bij dit departement te beklagen. Men deed daarbij in eene afdeeling opmerken, dat terwijl het cijfer der hier bedoelde kosten bij het Departement van Justitie allengs nagenoeg is verdubbeld, te dien aanzien bij het Departement van Binnenlandsche Zaken in de laatste jaren een tegenovergestelde weg is ingeslagen, en dat die weg thans weder verlaten wordt. Over 1847 en 1848 werd voor de onder artikel 2 der begrooting van het Departement van Binnenlandsche Zaken uitgetrokkene kosten van personeel *f* 140,000 aangevraagd, welke som toen nagenoeg geheel werd geabsorbeerd. In 1850 bedroeg de werkelijke uitgave te dezer zake *f* 110,947.36, in 1851 *f* 113,647.99½, in 1852 *f* 114,157.71 en in 1853 *f* 111,728. Daarentegen worden thans voor 1855 deze kosten op *f* 121,000 geraamd, en blijkt uit den toelichtenden staat, dat over het loopende jaar 1854, voor hetwelk dezelfde som werd aangevraagd, dat geheele bedrag is besteed. Er is dus hier eene vrij aanzienlijke verhooging merkbaar op een artikel, hetwelk, ook omdat het enkel uitgaven van blijvenden aard bevat, zoo laag mogelijk moet worden gehouden. Die verhooging kon trouwens niet uitblijven, daar in de laatste twee jaren het aantal ambtenaren en bedienden bij het Departement van Binnenlandsche Zaken vrij aanmerkelijk is vermeerderd. Wel wordt deze vermeerdering in de toelichting aan het weder-aanstellen van vroeger op wachtgeld gestelde ambtenaren toegeschreven; doch men twijfelt of die maatregel niet eene bedenkelijke zijde heeft, en of daarbij niet meer gehoor gegeven is aan de klagten van bijzondere personen dan aan de eischen der publieke dienst. In den regel toch wordt bij een departement van algemeen bestuur niet ligt een ambtenaar op wachtgeld gesteld, die door kunde en werkzaamheid uitmunt.

§ 5. Vrij algemeen is men van gevoelen, dat de beweegreden, die de Regering voor de verhooging der sommen tot bezoldiging der ambtenaren op de provinciale griffien aanvoert, onvoldoende is. Zij geeft te kennen, alleen ten gevolge van herhaalden aandrag op dit punt te hebben toegegeven. Wel gewaagt zij tevens van toeneming van werk op de provinciale griffien, doch zonder dit feit toe te stemmen; ja, veeleer op eene wijze, als of zij de zaak liefst in 't midden laat. Uit de eigene toelichting der Regering zou men dus moeten opmaken, dat zij te dezen aanzien geen bepaald stelsel volgt, geen maatstaf van berekeningen heeft aangenomen. Als herhaalde aandrag van de zijde der provincien genoegzaam is, om de onder deze afdeeling voorkomende kosten van bestuur te verhoogen, lokt men de Staten uit om al meer en meer te verlangen; en waar ligt dan de grens van het toegeven aan dergelijke aanzoeken?

§ 8. In al de afdeelingen wilde men op nieuw en met aandrang de oplettendheid der Regering gevestigd hebben op de herziening der wetgeving omtrent de nationale militie en de schutterijen. Men herinnerde daarbij, dat er vooral dringende behoefte bestaat aan het in 't leven roepen der bepaling van art. 186 der Grondwet, volgens welke een gedeelte der militie voor de dienst ter zee kan worden bestemd. Ook art. 181 hetwelk de diensttijd der lotelingen een jaar later doet aanvangen, mag niet langer onuitgevoerd blijven. Men vleit zich, dat de gegevene wenk ditmaal niet zonder gevolg zal blijven. Reeds in het vorig jaar werd door den Minister van Binnenlandsche Zaken verzekerd, dat toen het werk der geheele herziening van de wet op de nationale militie aanmerkelijk gevorderd was. Er is dus reden om te onderstellen, dat dit werk thans voltooid is; te meer vermits ook de Minister van Oorlog bij eene vroegere gelegenheid verklaard heeft, van zijne zijde met de wetten, die het hier geldt, gereed te zijn. In allen gevalle wenscht men bepaald omtrent den tegenwoordigen stand dezer zaak te worden ingelicht.

§ 9. Door vele leden werd weder op den hoogst gebrekkigen toestand der medische politie hier te lande gewezen. Erkende misbruiken, zeide men, kunnen, volgens de bestaande onvolledige wetten, niet of niet krachtig genoeg worden geweerd, en het toezigt op de uitoefening van de onderscheidene takken der geneeskunde is zoo onvoldoende, dat de verpligting van den Staat, om zooveel mogelijk voor de bewaring van het leven en de gezondheid der ingezetenen zorg te dragen, in menigerlei opzigt weinig wordt nagekomen. Op nieuw werd dan ook het verlangen geuit, dat eindelijk aan het ontwerpen der nieuwe geneeskundige staatsregeling, welker zamenstelling reeds sedert jaren door eene commissie is voorbereid, met ernst de hand wierd geslagen.

(*Wordt Vervolgd.*)

's Gravenhage, 20 October.

Z. M. heeft aan F. Verheggen, op zijn verzoek eervol ontslag verleend als burgemeester van Haelen, en in zijne plaats benoemd W. Schreurs.

Naar wij vernemen heeft de Minister van Kolonien eene commissie benoemd, om, ter voldoening van art. 62 van 't reglement op het Beleid van Neder. Indie, op te stellen eene algemeene verordening tot regeling van de verhuring en het afstaan van woeste gronden.

Tot leden dier commissie zijn benoemd de heeren: Buyskes, gewezen resident van Samarang, (uit die betrekking ontslagen ten gevolge der gebeurtenissen in Demak), Smissaert, mede gewezen resident en Gallois, gewezen resident van Palembang, thans met verlof hier te lande.

Opmerkelijk is het, dat deze drie heeren bekend zijn als *tegenstanders* van het verhuren en afstaan van woeste gronden.

Wij lazen, dezer dagen, in den *'s Gravenhaagschen Nieuwsbode* het volgende:

„Had men in 1853 alle reden, om zich te beklagen over de vlugtige behandeling der Staatsbegrooting en de trage opkomst van de leden der Tweede Kamer bij de overwegingen daarvan in de afdeelingen, niet minder is

dit het geval geweest bij de behandeling der Staatsbegrooting voor 1855 in dit jaar, daar doorgaande niet meer dan ruim de halfscheid der leden van de Staten-Generaal daaraan hebben deelgenomen en alles in één enkele week, waarin bovendien ook nog zittingen hebben plaats gehad, is afgeloopen. In ééne der afdeelingen moet men zelfs, naar ons verzekerd wordt, de middelen staande behandeld hebben, en het gold hier toch niet minder dan ruim twee en zeventig millioen gulden!! Hieruit kan de natie zien, hoe zij vertegenwoordigd wordt!

Blijkens het Bijblad der Staats Courant ontbraken er in de Zitting van Vrijdag den 6 Oct. jl. alleen uit de provincien Groningen, Friesland en Drenthe niet minder dan zeven leden, daar de presentie-lijst alleen door de heeren Westerhoff, ter Brugghen Hugenholtz, Dirks en Engelen geteekend is. Zóó kan de vertegenwoordiging zeer goed gemist en de schadeloosstelling, aan de leden toegelegd, en ook door de absente leden getrokken wordende, voor de natie bespaard worden.»

---

* Naar men verneemt worden HH. KK. HH, prins en prinses Frederik der Nederlanden, benevens Hoogstdeszelfs dochter prinses Marie, den 28 dezer van HD. buitenlandsche reis, in deze residentie terug verwacht.

---

* Z. Exc. de Minister van Marine, is van zijne inspectie reis in de residentie teruggekeerd.

---

* Op 19 October ll. stond voor het provinciaal Geregtshof in Zuid-Holland, onder voorzitterschap van mr. J. C Philipse, teregt, Johannes Ekelmans, als beschuldigd van in den avond van 20 Februarij 1854, terwijl hij zich als schippersknecht bevond aan boord van het vaartuig, met Teunis Ursinus op de rivier de Merwede voor de stad Dordrecht, gezegden persoon van Teunis Ursinus, na daartoe vooraf het misdadig plan gevormd, en alles voorbereid te hebben, moedwillig in de rivier te hebben geworpen, met dat gevolg dat deze, na zich zoolang mogelijk zwemmende boven water gehouden, en om hulp geroepen te hebben, is verdronken. In die zitting, ten 10 ure geopend, werden na voorlezing van het arrest van teregtstelling en der acte van beschuldiging, zestien getuigen, door het openbaar Ministerie opgeroepen, gehoord, en de beschuldigde, die steeds alle schuld ontkende, ondervraagd. Daarna bekwam de advocaat-generaal, mr. J. W. Gefken, het woord: Z. E. G. A. trachtte te betoogen, dat Teunis Ursinus werkelijk ten tijde en plaatse voormeld is verdronken, dat zulks zoude zijn geschied ten gevolge van de moedwillige daad des beschuldigde, en dat deze daarbij gehandeld had ten gevolge van een vooraf beraamd plan. Ten slotte requireerde de adv.-gen. de schuldigverklaring des beschuldigde aan moord, en zijne veroordeeling tot de straf des doods. De zitting hierop ten ¼ voor 4 ure geschorst, werd den volgende morgen ten 11 ure voorgezet; alstoen bekwam de verdediger van den beschuldigde, Mr. A. M. van Stipriaan Luiscuis, het woord. Pleiter deed het hoogst gewigtige en moeijelijke dezer zaak uitkomen, gaf een verhaal van hetgeen in deze, volgens den beschuldigde was gebeurd en wees op de aannemelijkheid daarvan en bepaaldelijk van de opgave van den beschuldigde, dat schipper Ursinus door het omslaan van het zeil met de giek was over boord geslagen. Hij ging daarna de bezwaren, die men aanvoerde, na, deed uitkomen dat bij gebreke van het lijk van den beweerd verdronkene, diens dood niet bewezen was, dat nog veel minder bleek aan geweldadigen dood in het algemeen, afgescheiden van de vraag, wie de dader was; dat eindelijk, aangenomen dat alles, dan nog volstrekt niet bewezen was de schuld van den beschuldigde, en integendeel vele omstandigheden de onjuistheid der geheele beschuldiging deden uitkomen. Na re- en dupliek werden de debatten ten kwartier vóór twee ure gesloten, en de uitspraak van het Hof bepaald op Vrijdag, 27 Oct. aanstaande.

---

* Bij 's Konings besluit van den 12 Julij ll., no. 64, is, onder de daarbij gemaakte bepalingen, aan collegiën van zetters in de provincie Zuidholland, voor de gemeenten, alwaar meer dan 15 artikelen op de primitieve kohieren voorkomen, toegekend eene som van *f* 8,800, wegens belooning voor de aan hen opgedragene werkzaamheden, betreffende het patentregt, over het dienstjaar 1853—54.

---

* Volgens berigt van den officier van Justitie te Breda, is op den 6den October jl. te Steenbergen uitgegeven een van valschheid verdachte rijksdaalder, van het jaar 1847, die door Z. E. G. tot onderzoek naar het Munt collegie is gezonden.

De officier van Justitie te Nymegen berigt, dat volgens aangifte, door den heer P. A. J. d'Aquin, op den 10 October jl., te Nymegen op den post bezorgd is een brief, bestemd voor de heer W. P. J. d'Aquin, te Rotterdam, bevattende de onderstaande geldswaarde:

1	bankbiljet, N°. 804, dd. 23 Mei 1851, van. .	*f*	100,00
1	coupon, Rusland, N°. 57450, van . . . »		50,00
1	coupon 3% werkelijke schuld, N°. 10834. »		14,85
1	» » » N°. 15663. »		14,85
1	muntbiljet, N°. 176. . . . . »		10,00
1	» N°. 518. . . . . »		10,00
	Totaal. . . .	*f*	199,70

Deze brief niet aan het adres zijnde bezorgd, zoo worden de vereischte nasporingen verzocht.

Naar men verneemt, hebben van de 21 surnumerairs, welke zich onlangs tot het alhier afgenomen examen voor het ambt van ontvanger der registratie en domeinen hadden aangemeld, 18 aan de vereischten voldaan en de navolgende rangorde verkregen: n°. 1 L. Bastra, 2. S. Loke, 3. J. H. Winkelman, 4. A. E. Stheeman, 5. mr. B. H, Upmeijer, 6. J. Andreae, 7. H. van Meurs, 8. M. Timmermans, 9. W. A. de Lath de Kanter, 10. R. Formijne, 11. T. C. T. Troester, 12. C. van Berkel, 13. M. Langeveld, 14. N. C. de Man, 15. W. H. L. van Goudoever, 16. S. Overman, 17. C. J. A. F. J. van Meurs, en 18. C. D. H. de Raadt. (*N. R. C.*)

De Vrijzinnige Kiesvereeniging te Amsterdam heeft voor de bestaande twee vacatures in den gemeenteraad de candidatuur opgedragen aan de heeren J. H. Leliman, architect, en mr. J. W. Tijdeman, advocaat aldaar.

Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te Amsterdam zijn op gisteren aangegeven 2 cholera lijders, er blijven in het hospitaal in behandeling 15.

Te Utrecht zijn op 19 dezer bijeengekomen 16 cholera lijders, overleden 5, hersteld 9; er bleven in behandeling 107.

Te Groningen zijn van 16 tot 18 dezer bijgekomen 9 cholera-lijders overleden 5, hersteld 2; er bleven in behandeling 25.

Gisteren heeft Z. M. fregat *de Ruijter* de haven van Vlissingen verlaten om ter reede te gaan liggen. Z. M. schoener *Rembang*, komm. luit. ter zee 1 kl. T. Hansen, zal met genoemden boden gelijktijdig naar Oost-Indie vertrekken. Den 10 Nov. moet dit vaartuig gereed zijn.

Bij herstemming is te Dockum tot lid van den gemeenteraad gekozen de heer J. M. Swartte van Loon.

(Λ) **Vaassen**, 19 Oct. Gisteren namiddag onstond hier midden in het dorp een brand, waardoor drie huizen en eene schuur in de asch werden gelegd. Het huisraad werd grootendeels gered, doch eene aanzienlijke hoeveelheid koren werd eene prooi der vlammen. Niet lang had de brand geduurd, of Z. M. de Koning vergezeld van een 150tal arbeiders, die aan het kamp nabij het Loo werkzaam zijn, was op de plaats des onheils tegenwoordig, en moedigde deze door woord en voorbeeld tot blussching aan. De Burgemeester, die op geruimen afstand van hier woont, scheen wat laat van het voorval onderrigt; althans Z. E. A. mogt over zijne late komst openlijk Zr. Ms. misnoegen ondervinden. De verbrande panden waren tegen brandschade verzekerd. De oorzaken van den brand zijn tot heden onbekend.

⊻ **Goes**, 19 October. Heden namiddag, ongeveer 2 ure, ontstond een geringe brand in de meekrap-fabriek van de heeren Renterghem en Co., welke door de dikke rookkolommen, die opstegen, een gevaarlijk aanzien had. In den zoogenaamden eest was brand ontstaan, die door het zorgvuldig gesloten houden tot geen vlam kon overgaan, terwijl spoedig aangewende brandspuiten den voortgang, of liever de uitbarsting van den brand voorkwamen. Alles heeft zich dan ook bepaald tot het verbranden van de in dien eest zich bevindende bakken met racijn beladen.

De brandbluschmiddelen en het personeel van de fabriek der maatschappij van verbeterde meekrap-bereiding in Zeeland, hebben vooral in den beginne, naar het schijnt, groote diensten bewezen, terwijl de brandweer der gemeente op nieuw van hare bijzondere activiteit blijk gaf. Het brandpiket der schutterij was spoedig op de plaats des gevaars; in alles heerschte geregelde orde. Een en ander is voor brandschade verzekerd. De oorzaak van den brand is nog onbekend.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie van «*de Grondwet*».

Het artikel over de vertaling van mijne artikelen tegen «*de koloniale oppositie*», in uw blad van Donderdag jl. voorkomende, heb ik voor de waarde, die ik het schatte, onbeantwoord gelaten; doch nu het een artikel betreft, voorkomende in uw N°. 433, dat de grenzen van de vrije drukpers overschrijdt, en de schrijver onder de initialen letters Q. N. mijn maatschappelijk leven op eene verfoeijelijke en voor hem onverantwoordelijke wijze heeft aangerand, zoo noodig ik u openlijk bij deze uit, den inzender van dat artikel te dwingen, met zijnen naam daaronder op te geven, de reden, die mij in 1845 — niet in 1842 — den Haag zoude hebben doen verlaten. Eene dusdanige aantijging, die den fatsoenlijken man, bij wien hij niet persoonlijk bekend is, van een hoogst berispelijk gedrag doet verdenken.

Doet hij het niet, dan verklaar ik hem als eenen onbeschaamden eerroover.

Ik vertrouw, dat gij, alle politieke denkwijze ter zijde gelaten, *loyaal* genoeg zult zijn, deze regelen in uw eerstkomend N°. op te nemen.

Groenlo, I. B. I. VAN DOREN.
16 Oct. 1854.

Per Telegraaf.

Kopenhagen, Donderdag 19 October. De Koning ontving heden uit handen van de commissie uit het Folkething het adres dier Kamer. De heer Krabbe heeft in het Landsthing het voorstel tot een dergelijk adres gedaan. Men verwacht zeer spoedig de ontbinding van den Rijksdag.

Weenen, Vrijdag 20 October. Een korps van 30,000 Russen is den Donau overgetrokken en in de Drobrudscha gevallen. Hunne voorhoede staat bij Babadagh.

Een ander korps van 12,000 Russen, onder generaal Uschakoff, heeft de Donau-linie bij Tultscha bezet.

Weenen, 21 October. Volgens alhier ontvangen berigten is het bombardement van Sebastopol door 200 stukken belegerings-geschut geopend. De admiraal Nachimoff voert het bevel in de vesting, terwijl de admiraal Korniloff het fort Konstantijn onder zijne bevelen heeft.

Advertentien.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY, *hebben weder eene wonderbaarlijke uitwerking gedaan op iemand die sedert tien jaren aan een scorbutieke huiduitslag was lijdende.* De heer Mackridge, scheepsleverancier te Liverpool, in de Pricesstraat woonachtig, had sedert tien jaren een scorbutieke huiduitslag aan een zijner handen, die hem zoo veel pijn veroorzaakte, dat zijn ligchaamsgestel zeer daar door verzwakte. Gedurende dien tijd was hij onder behandeling van eenige der bekwaamste geneesheeren, doch zonder de minste verbetering in zijnen toestand te ondervinden. Eindelijk kocht hij bij den heer Thomson, apotheker in de Stenhopestraat te Liverpool, eenige pillen en zalf van Holloway, en eenigen tijd in het gebruiken van dezelve volhard hebbende, kreeg hij eene volmaakte gezondheid en vorige ligchaams krachten terug.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.00, *f* 20.50. Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.00, *f* 13.85, *f* 20.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij J. VAN RENESSE, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Amsterdam; bij de Wed. A. P. MILIUS, te Utrecht en bij J. STRAMAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede in HOLLOWAY'S Etablissementen te Londen, 244 Strand, en New York, 80 Maiden Lane. (622)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 23 October 1854.

	Pct.	
Nederland.		
Ned. W. Schuld.	2½	59 ⅛ ⅛
Dito Certificat. .	3	70 ⅛
Dito Dito . .	4	88⅞ 89
O. I. Leening. .	4	
Amort. Syndic.	3½	
Hand.-Maats. .	4½	
Belgie.		
Certificaten. . .	2½	
D° *Rothschild* .	2½	
Frankrijk.		
Obligatiën . . .	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	18
Dito Buitenl. .	3	
D° Binnenl. 6/m.	3	32⅜
Bew. Sp. Com.		
Amort. Schuld.		
Portugal.		
Londen nieuwe.	3	35¼ 13/16
Dito uitgest . .	4	

	Pct.	
Rusland.		
Hope 1798/1816	5	98¼ ⅜
Dito 1828/1829	5	
Cert. 1831/1833	5	
Dito Dito	4½	82½
Dito *Hope* . . .	4	72⅜
Dito *Stieglitz* .	5	71½ ⅝
Dito dito 5e Ser.	4	
Inschr. Assig. .	6	
Certific. dito. .	6	
Polen.		
Obligatiën . . .	4	
Oostenrijk.		
Metalliek . . .	5	66 7/16
Dito bet. Amst.	5	75⅝ ⅞
Dito 1854. . .	5	75⅝ ½
Dito 1847 . . .	2½	33⅛ ⅜
Dito 1851/1852	2½	33⅛ ⅜

Braz. bij Roth p. s. 500. 5 pct. $97\frac{1}{4}$; Mexic., te Londen 3 pct. $21\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$; dito Onb. $21\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$.

Bij onbeduidende handel blijft de markt iets vaster.

FRANKFORT, Vrijdag 20 Oct. Metalliek 5 pct. 69; Spanje binnenl. 3 pct. $31\frac{3}{4}$; dito 1 pct. $17\frac{13}{16}$.

LONDEN, Vrijdag 20 October. Consols op t. $94\frac{5}{8}$; N. Mexic. 3 pct. $24\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. $71\frac{1}{2}$; Gren. Unie; Sardinie 5 pct. 88; Spanje buitenl. 3 pct. $37\frac{1}{2}$; dito 1 pct. $18\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$; dito Certific. $5\frac{1}{8}$; dito Passiven $4\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Russen 4½ pct. 85; dito 5 pct. 96; Holl. $2\frac{1}{2}$ pct. 62; dito 4 pct.; Turksche leening $2\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$.

PARIJS, Vrijdag 20 October. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 98.40; dito 3 pct. 75.95; Sp. binn. 3 pct. $32\frac{7}{8}$; dito 1 pct. $18\frac{1}{4}$; Metall. $85\frac{1}{4}$.

WEENEN, Vrijdag 20 October. N. Metall. $84\frac{1}{2}$; N. 1854 $96\frac{5}{8}$; Bankactien 1243; Zilver 23; Wissel op Londen 11.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.